

Ert d.nr: M2016/02401/Ee

Stockholm 2017-01-16

Avs:
Naturskyddsföreningen
Box 4625
116 91 Stockholm

Att:
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
103 33 Stockholm

Remissvar på Energimyndighetens *Förslag till strategi för ökad användning av solet* [ER 2016:16]

Sammanfattning av Naturskyddsföreningens synpunkter:

- Naturskyddsföreningen välkomnar strategin och dess förslag.
- Det föreslagna målet är bra, men kan skärpas. Erfarenheter både i Sverige och EU visar att klimat- och energimål systematiskt sätts lågt och överträffas i förtid. 10 % till 2030 har föreslagits av andra aktörer, vilket vi ser som ett rimligt mål.
- 2022 är lång tid för att röja de sista hindren, Naturskyddsföreningen skulle gärna se en mer ambitiös tidsplan.
- Gör reglerna långsiktigt förutsägbara. Det är viktigt för den enskilda aktören att känna tilltro till regelverket när den ska räkna på en eventuell investering.
- Reglerna för flerbostadshus och andelsägda solceller är oklara och behöver förtydligas så inte dessa faller utanför.
- Fysisk planering och byggregler nämns i strategin, men inga skarpa förslag läggs fram. Naturskyddsföreningen efterfrågar tydliga förslag.
- Utforma inte reglerna så att de försvårar för alternativa och mer hållbara ägarformer, exempelvis leasing.
- Att ersätta investeringsstödet med ett särskilt ROT-avdrag ser vi som en positiv förenkling. Det finns dock regler som är motiverade för det befintliga ROT-avdraget, men som skulle vara problematiska när det appliceras på solcellsinvesteringar och som måste lösas.
- Glöm inte solvärmen. Detta är en strategi för solet, men också solvärmen har en stor potential som lätt förbises.
- En samlad analys av hur styrmedelsförändringarna påverkar investeringsviljan saknas, exempelvis effekten av de potentiella ekonomiska försämringar som ett borttagande av elcertifikaten samt skifte från investeringsstöd till ROT kan innebära.
- Strategin lyfter möjligheten att minska eller slopa den fasta nätavgiften till förmån för rörliga priser. Naturskyddsföreningen skulle starkt välkomna en sådan utveckling.
- Likaså är det ett bra förslag att komplettera ett sol-ROT med ett energieffektiviserings-ROT för att ytterligare främja energieffektivisering.

Naturskyddsföreningen har tagit del av Miljö- och energidepartementets remiss av Energimyndighetens *Förslag till strategi för ökad användning av solel (ER 2016:16)*. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

Solrevolutionen har satt fart i vår omvärld. I land efter land har el från solen blivit en energikälla att räkna med. Solelen har många fördelar – den är ren (förutsatt att solcellerna produceras på ett hållbart sätt), den är tyst och den lämpar sig bra för småskalig produktion nära konsumenten och kräver i många fall inte att ny mark tas i anspråk. Istället kan solcellerna sättas direkt på taken till de hus där elen ska användas. Det minskar såväl exploatering och miljöpåverkan som överföringsförluster.

I Sverige har solrevolutionen ännu inte startat på allvar. Medan exempelvis Tyskland och Italien får över 8 % av sin elförsörjning från solel, och grannlandet Danmark är uppe i 2,4 % så får vi Sverige mindre än 0,1 % av vår el från solel¹. Orsaken är snåriga regelverk, tveksam lönsamhet och långa väntetider på stöd. Huvudproblemet är förstås låga elpriser som gör det svårare för solelen att ta sig in på marknaden.

Därför välkomnar Naturskyddsföreningen det förslag till strategi som Energimyndigheten nu presenterar. Vi förespråkar ett skyndsamt genomförande av förslagen. Några detaljer återstår dock att lösa. Nedan kommenterar vi kortfattat de huvudsakliga förslagen i strategin.

Målbild

Vi välkomnar att ett mål sätts upp. Det föreslagna målet 5-10 % av elanvändningen 2040 är acceptabelt, om än i överkant försiktigt. Vi tror att det bör gå att nå snabbare. 10 % 2030 har föreslagits av andra aktörer, vilket vi ser som ett rimligt mål. Erfarenheter både i Sverige och EU visar ju att klimat- och energimål systematiskt sätts lågt och överträffas i förtid, och därmed tappar sin pådrivande effekt.

Målet uttrycks i två olika enheter; 5-10 % av elanvändningen och 7-14 TWh. Att dessa mål är likvärdiga bygger på antagandet om en i stort oförändrad elanvändning till 2040. Vi ställer oss frågande till om det går att göra ett sådant antagande nu när Energikommissionen har enats om ett nytt energieffektiviseringsmål.

Utöver mållåret 2040 anges år 2022 som ett ”nedslagsår” då förutsättningarna för fortsatta satsningar på solel ska finnas på plats. Fem år är lång tid för att röja de sista hindren, Naturskyddsföreningen skulle gärna se en mer ambitiös tidsplan. För att nå 100 % förnybart och utsläpp nära noll i tid för att klara Parisavtalets mål finns ingen tid att förlora.

¹ IEA-PVPS (2016). *Trends 2016 in photovoltaic applications*. T1-30:2016.

Styrmedel

Naturskyddsföreningen välkomnar i stort sett de styrmedelsförslag och styrmedelsförändringar som presenteras i strategin. Det som behövs är enkla och förutsägbara regler för aktörer som vill investera i solceller.

Vi vill dock uppmärksamma några viktiga aspekter när förslagen ska konkretiseras och genomföras:

- Gör reglerna långsiktigt förutsägbara. Investeringar i solceller innebär en stor engångskostnad som betalar igen sig över många år, och när brytpunkten för lönsamhet inträffar är beroende av en rad faktorer varav flera är politiskt styrda. Därför är det viktigt för den enskilda aktören att känna tilltro till regelverket när den ska räkna på en eventuell investering.
- Glöm inte viktiga aktörer. Reglerna för flerbostadshus och andelsägda solceller är oklara. Potentialen där är stor och får inte missas genom luckor i regelverket. Bland annat är skrivningarna om huruvida det föreslagna ROT-avdraget ska gälla för flerbostadshus otydliga – dessa får inte glömmas.
- Glöm inte de fysiska förutsättningarna för solet. Fysisk planering och byggregler nämns i strategin, men inga skarpa förslag läggs fram. Här efterfrågar Naturskyddsföreningen tydliga förslag som främjar solet vid samhällsplanering och nybyggnation liksom renovering.
- Glöm inte framtiden. Regeringen har en strategi för hållbar konsumtion som bland annat vill stimulera olika former gemensamt ägande, men alternativa ägarformer som leasing av solceller nämns inte i solstrategin. Utforma inte reglerna så de försvårar för fler viktiga ägarformer än privat ägda solceller.
- Se upp med ROT-avdraget. Lösningen att ersätta investeringsstödet med ett särskilt ROT-avdrag ser vi som en positiv förenkling som kan ta bort den långa väntetid och osäkerhet som investeringsstödet idag innebär. Det finns dock regler för det befintliga ROT-avdraget, som är motiverade för de fall avdraget gäller för idag, men som skulle vara problematiska när det appliceras på solcellsinvesteringar. Det gäller exempelvis kravet på att byggnaden ska vara äldre än fem år och att den sökande ska bo i byggnaden, vilket skulle förhindra solceller på exempelvis nya hus eller på garage och uthus.
- Glöm inte solvärmen. Detta är en strategi för solet, men också solvärmen har en stor potential som lätt förbises.
- Att ta bort elcertifikaten för mindre anläggningar och ersätta dessa med en ökad skattereduktion är motiverat för att förenkla för mindre anläggningar, och vi välkomnar förenkling. Men det sänker samtidigt värdet på den egenkonsumerade elen eftersom den omfattas av elcertifikaten men inte av skattereduktionen. Vidare är elcertifikaten långsiktigt garanterade till skillnad från skattereduktionen som enklare kan ändras. Detta måste tas med i bedömningen av hur

styrmedelsförändringarnas samlade effekt påverkar investeringsviljan, en sådan samlad analys saknas i strategin.

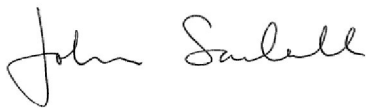
- Skiftet från investeringsstöd till sol-ROT är en välkommen förenkling, men ett ROT-avdrag på 50 % motsvarar en minskad kostnad på 15 %, att jämföra med det nuvarande investeringsstödet på 20 %.

Strategin lyfter några frågor som är av stor vikt också i ett större perspektiv än för att främja solel och som vi ser som angelägna att ta vidare:

- Dels diskuteras möjligheten att minska eller slopa den fasta nätavgiften till förmån för rörliga priser. Det är något som Naturskyddsföreningen har efterfrågat länge, eftersom fasta elpriser inte alls styr mot effektivisering. Ett helt rörligt elpris på en samlad faktura som inkluderar nätavgiften är att föredra eftersom det blir tydligare och enklare för kunden att se värdet av energibesparingar.
- Vidare är det ett bra förslag att komplettera ett sol-ROT med ett energieffektiviserings-ROT för att ytterligare främja energieffektivisering. Den mest miljövänliga energin är ju den som kan effektiviseras bort, solenergin kommer som bäst på en andraplats.

Naturskyddsföreningen hoppas nu att detta förslag till strategi kan bli startskottet för en verklig svensk solrevolution.

Stockholm den 16 januari 2017
Naturskyddsföreningen

Johanna Sandahl
Ordförande

David Kihlberg
Sakkunnig klimat